

DECIZIE nr. 205 din 31 martie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4), art. 345 alin. (2) și (3), art. 346 alin. (2) și art. 347 alin. (3) raportat la art. 344 alin. (4) și la art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 387 din 3 iunie 2015**

Data intrării în vigoare 03-06-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Afrodita Laura Tutunaru	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4), art. 345 alin. (2) și (3), art. 346 alin. (2) și art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Romeo Stavarache în Dosarul nr. 1.590/110/2014/a1 al Curții de Apel Bacău - Secția penală, cauze cu minori și familie și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 732D/2014.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința de 17 martie 2015 cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă și în prezența autorului excepției care a fost asistat de domnul avocat Antoniu Obagia și au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul [art. 57](#) și [art. 58 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), a amânat pronunțarea pentru 31 martie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 8 iulie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 1.590/110/2014/a1, Curtea de Apel Bacău - Secția penală, cauze cu minori și familie a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4), art. 345 alin. (2) și (3), art. 346 alin. (2) și art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Romeo Stavarache într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulate împotriva încheierii de ședință prin care judecătorul s-a pronunțat în cadrul procedurii de cameră preliminară după emiterea rechizitoriului.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece procedura de soluționare a contestației împotriva încheierii pronunțate de judecătorul de cameră preliminară, fără citarea părților și fără posibilitatea acestora să participe la dezbateri, precum și în lipsa unei prevederi potrivit căreia poziția exprimată de procuror să fie adusă la cunoștința inculpatului pentru a-și putea preciza cererile și excepțiile în raport cu poziția acestuia, nu este compatibilă cu exigențele constituționale ale dreptului la un proces echitabil.

5. Curtea de Apel Bacău - Secția penală, cauze cu minori și familie opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

6. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

7. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise și susținerile autorului excepției prin apărător, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 344 alin. (4) referitor la Măsurile premergătoare, art. 345 alin. (2) și (3) referitor la Procedura în camera preliminară, art. 346 alin. (2) referitor la Soluțiile pe care le poate dispune judecătorul de cameră preliminară și art. 347 alin. (3) referitor la Contestație, toate din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

- Art. 344 alin. (4): "(4) La expirarea termenelor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătorul de cameră preliminară comunică cererile și excepțiile formulate de către inculpat ori excepțiile ridicate din oficiu parchetului, care poate răspunde în scris, în termen de 10 zile de la comunicare.";

- Art. 345 alin. (2) și (3): "(2) În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare, în cazul în care sancționează potrivit art. 280-282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, încheierea se comunică de îndată parchetului care a emis rechizitoriul.

(3) În termen de 5 zile de la comunicare, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.";

- Art. 346 alin. (2): "(2) Dacă nu s-au formulat cereri și excepții ori nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea termenelor prevăzute la art. 344 alin. (2) sau (3), judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecății.";

- Art. 347 alin. (3): "(3) Dispozițiile art. 343-346 se aplică în mod corespunzător."

10. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul român, art. 15 alin. (2) referitor la retroactivitatea legii penale mai favorabile, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în fața legii a cetățenilor, art. 20 referitor la Tratatul internațional privind drepturile omului, art. 21 alin. (1)-(3) referitor la dreptul la un proces echitabil, art. 24 referitor la Dreptul la apărare, art. 124 alin. (1) și (2) referitor la înfăptuirea justiției, art. 127 referitor la Caracterul public al dezbaterilor și art. 129 referitor la Folosirea căilor de atac, precum și dispozițiile art. 6 paragrafele 1 și 3 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorul excepției a criticat dispozițiile art. 344 alin. (4) și art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, deoarece cererile și excepțiile formulate de către inculpat ori din oficiu, precum și încheierea prin care judecătorul de cameră a constatat neregularități ale actului de sesizare ori prin care a sancționat, potrivit art. 280-282, actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii sau prin care a exclus una sau mai multe probe administrate sunt comunicate numai parchetului. De asemenea, a mai susținut că o astfel de procedură afectează egalitatea armelor și contradictorialitatea, deoarece fiecare parte a procesului trebuie să aibă nu numai facultatea de a-și face cunoscute elementele pe care se bazează pretențiile sale, dar și posibilitatea de a cunoaște și a discuta orice probă sau concluzie prezentată procurorului. În opinia autorului, din interpretarea dispozițiilor art. 345 alin. (2) și (3) coroborate cu art. 346 alin. (2) se desprinde concluzia că doar atunci când judecătorul de cameră preliminară respinge toate cererile și excepțiile invocate de către inculpat se va comunica acestuia încheierea de respingere. În schimb, dacă inculpatului i se admit cererile și excepțiile, ori o parte dintre acestea, nu mai are acces la cele hotărâte de instanță. Tot astfel, se creează o situație discriminatorie față de partea civilă, partea responsabilă civilmente și persoana vătămată care ar trebui să aibă drepturi egale cu cele ale inculpatului. În sfârșit, dispozițiile art. 347 alin. (3) sunt neconstituționale, deoarece prevederile legale mai sus contestate sunt preluate în mod corespunzător.

12. Cu privire la aceste critici, Curtea constată că, prin [Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014, paragrafele 42-49 și paragrafele 54-58, a constatat că dispozițiile art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, precum și dispozițiile art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală raportat la art. 344 alin. (4), art. 345 alin. (1) și art. 346 alin. (1) din același cod sunt neconstituționale. Cu acel prilej, instanța de contencios constituțional a reținut că inculpatul nu se bucură de posibilitatea reală de a aduce comentarii referitoare la tot ceea ce este avansat în drept sau în fapt de către adversar și la tot ceea ce este prezentat de acesta, fiind limitat la a depune cereri și excepții după consultarea rechizitoriului, iar în ceea ce privește partea civilă și partea responsabilă civilmente, Curtea a reținut că acestea sunt excluse ab initio din procedura de cameră preliminară. Reglementând în acest mod, legiuitorul a restrâns în mod absolut posibilitatea părților de a avea cunoștință și de a dezbate excepțiile ridicate din oficiu și susținerile parchetului, plasându-le într-o situație dezavantajoasă față de procuror. De aceea, din perspectiva contradictorialității, ca element definitoriu al egalității de arme și al dreptului la un proces echitabil, instanța de contencios constituțional a apreciat că trebuie să li să permită comunicarea documentelor care sunt de natură să influențeze decizia judecătorului în așa fel încât să aibă posibilitatea de a discuta în mod efectiv observațiile depuse instanței.

13. Totodată, reținând că dreptul la o procedură orală și la o audiere publică este deosebit de important în contextul penal, caz în care o persoană acuzată de o infracțiune penală trebuie, în general, să aibă posibilitatea de a participa la o audiere în primă instanță, a statuat că, deoarece standardul de protecție oferit de dispozițiile Convenției și de jurisprudența instanței europene este unul minimal, atunci Legea fundamentală sau jurisprudența Curții Constituționale poate oferi un standard mai ridicat de protecție a drepturilor, potrivit prevederilor art. 20 alin. (2) din Constituție, motiv pentru care garanțiile prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenție și de art. 21 alin. (3) din Constituție se aplică, în materie penală, nu numai procedurii de fond a litigiului, ci și în procedura camerei preliminare, oferind o protecție sporită celei regăsite la nivelul Convenției.

14. Totodată, dreptul la o procedură orală conține și dreptul inculpatului, al părții civile și al părții responsabile civilmente de a fi prezente în fața instanței. Acest principiu asigură contactul nemijlocit între judecător și părți, făcând ca expunerea susținerilor formulate de părți să respecte o anumită ordine și facilitând astfel stabilirea corectă a faptelor.

15. Așa fiind, având în vedere dispozițiile [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căreia "(3) Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale", și faptul că, în prezenta cauză, instanța de contencios constituțional a fost sesizată anterior publicării deciziei de admitere mai sus menționate în Monitorul Oficial al României, Partea I, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4) și art. 347 alin. (3) raportat la art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, a devenit inadmisibilă, sens în care urmează a fi respinsă ca atare.

16. În ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 345 alin. (2) și (3) și art. 347 alin. (3) raportat la art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală, Curtea constată că toate criticile autorului excepției au rămas fără obiect, deoarece prin [Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014](#) s-a statuat fără echivoc cu privire la instituirea unei proceduri contradictorii cu respectarea egalității de arme pentru toate persoanele interesate. Totodată, prin aceeași decizie, paragraful 64, Curtea a statuat că dispozițiile art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală reglementează procedura în camera preliminară referitoare la constatarea unor neregularități ale actului de sesizare, la sancționarea potrivit art. 280-282 a actelor de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori excluderea unor probe administrate, precum și remedierea de către procuror a neregularităților actului de sesizare. Referitor la aceste dispoziții, Curtea a reținut că acestea sunt criticate din perspectiva încălcării principiului contradictorialității și a dreptului la o procedură orală. Astfel, observând dispozițiile de lege criticate, precum și conținutul principiului contradictorialității și al dreptului la o procedură orală, Curtea a constatat că nu poate fi reținută critica de neconstituționalitate formulată. Astfel, având în vedere competențele procurorului în procesul penal, Curtea a apreciat că este firesc ca încheierea prin care se constată neregularități ale actului de sesizare, prin care s-au sancționat potrivit art. 280-282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori prin care s-au exclus probe administrate, să fie comunicată procurorului, doar acesta din urmă putând fi în măsură să remedieze aceste neajunsuri.

17. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele și soluția deciziei mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față, inclusiv în ce privește critica formulată global cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală.

18. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4), precum și ale art. 347 alin. (3) raportat la art. 344 alin. (4) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Romeo Stavarache în Dosarul nr. 1.590/110/2014/a1 al Curții de Apel Bacău - Secția penală, cauze cu minori și familie.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 345 alin. (2) și (3) și art. 346 alin. (2), precum și art. 347 alin. (3) raportat la art. 345 alin. (2) și (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Bacău - Secția penală, cauze cu minori și familie și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 martie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Afrodita Laura Tutunaru
